

منهای سینما

• شورای کتاب کودک، جمشید خانیان را شایسته نامزدی برای دریافت جایزه جهانی «هانس کریستین آندرسن» دانسته است؛ چراکه آثار این نویسنده و حضور مستمرش در خلق ادبیات کودک و نوجوان ایران، باعث ارتقای سطح سواد ادبی و نگاه زیبایی شناسانه مخاطب و همچنین سطح کیفی این ادبیات شده است. □

• «برناردین اوارپستو» نویسنده بریتانیایی که با انتشار رمان «دختر، زن، دیگر» عنوان نخستین نویسنده زن سیاهپوست جایزه ادبی «بوکر» را در سال ۲۰۱۹ دریافت کرد، صنعت نشر را مورد انتقاد قرار داد و آن را «مضحک» و صنعتی با «ارزش‌هایی گمراه‌شده» خواند که خوانندگان آسیایی و سیاهپوست در آن جایی ندارند. این انتقادها بخشی از مقدمه‌ای است که «اوارپستو» برای نخستین مطالعه آکادمیک بریتانیا درباره تنوع نژادی در صنعت چاپ نوشته است. □

• به مناسبت روز جهانی مبارزه با مواد مخدر ۱۴ گروه منتخب تئاتر خیابانی ۱۰ استان تهران، هرمزگان، خوزستان، مرکزی، ایلام، کردستان، آذربایجان شرقی، گیلان، خراسان رضوی و همدان از روز چهارشنبه چهارم تا جمعه ششم تیرماه به اجرامی پردازند. رویکرد این اجراها ترویج پیشگیری از سوء مصرف و استعمال مواد مخدر، یادآوری آموزش‌های پیشگیرانه، نشان دادن تأثیرات مخرب اعتیاد در جریان زندگی اجتماعی و اختلافات خانوادگی و جرم‌ناشی از آن است. □

روی خط سینما

• «جهان با من برقص» نمایش همزمان روی پرده سینما و پلتفرم‌های وی‌اودی را تجربه می‌کند. این فیلم به کارگردانی سروش صحت که از ماه‌های آخر سال ۹۸ به سینماها آمده بود، در چند هفته پایانی و باقی‌مانده اکران خود پس از بازگشایی سینماها، با هماهنگی میان پخش‌کننده و مدیران سامانه وی‌اودی همزمان در شبکه نمایش خانگی هم عرضه شده است. □

• جولین مور در فیلمی با عنوان «کلاهبردار» که امتیازش را ایل به دست آورده است، بازی می‌کند؛ فیلمی که درباره یک کلاهبردار در دنیای میلیاردرهاست. این پروژه بر مبنای فیلمنامه‌ای به قلم براین گیت‌وود و آلساندر روتانا کاساخته می‌شود. مور از تهیه‌کنندگان «کلاهبردار» هم خواهد بود. این دومین همکاری مور با ایل خواهد بود. او قبلاً در سریال «داستان لیزی» محصول ایل تی‌وی پلاس همکاری کرده بود. این سریال شخصیت محور بر مبنای شخصیت لیزی و آنچه پس از مرگ همسرش متوجه می‌شود، بر مبنای رمانی از استیون کینگ ساخته شده و هنوز به نمایش درنیامده است. □

• لئوناردودی کاپریو، بری جنکینز و نتفلیکس قصد دارند تایتیک فیلم مستند نامزد اسکار را به فیلم داستانی بدل کنند. «ویرونگا» فیلم مستند نامزد اسکار که درباره نبرد برای نجات گوریل‌های کوهستانی در معرض خطر کندگو ساخته شد، این بار در قالب داستانی ساخته می‌شود. این فیلم را دی‌کاپریو با همراهی جنیفر دیویسون و فیلیپ واتسون در کمپانی خودش تولید می‌کند. اورلاندو فون‌این سیدل که این مستند را در سال ۲۰۱۴ کارگردانی کرده بود، در این فیلم تهیه‌کننده اجرایی است. جنکینز که برای نوشتن فیلمنامه «مہتاب» با همراهی تارل آگویین مک‌کرینی به عنوان برنده اسکار بهترین فیلمنامه اقتباسی انتخاب شد، فیلمنامه «ویرونگا» را می‌نویسد. □

• بیل موری و آن‌ها تاوی در فیلمی با عنوان «بیرون انداختن» بازی می‌کنند. امتیاز این فیلم در بازار مجازی جشنواره کن ارایه می‌شود. این فیلم را ژون آشنایدر کارگردان «گری هوند» یا «سگ تازی» کارگردانی می‌کند و احتمال می‌رود رابرت دووال نیز به گروه بازیگرنش افزوده شود. فیلمنامه این فیلم توسط سی کی میچل نویسنده فیلمنامه «الماس خونین» نوشته شده است و داستان بر رابطه بین پرل با بازی هاتوی و یک سازنده بسیار ماهر چکمه‌ترمز دارد. این فرایند یک سگ ولگرد به اسم بوم که صدایش را بیل موری ادا می‌کند، دوست است. □

دیالوگ

اکبر زنجانیور، هنرپیشه و کارگردان تئاتر: «من همیشه یکی از مخالفان خصوصی سازی تئاتر بودم و همیشه هم خواهم ماند، چون تئاتر به نظم بیشتری نیاز دارد. تئاتر نصر در ابتدا خوب بود. جمعیت تئاتری کم بود، مردم از کارها استقبال می‌کردند و کارهای خوبی می‌شد، ولی حالا تئاتر شبیه نخود و لوبیا شده است. الان در هر زیرپله‌ای تئاتری برای خندانن رهگذران محترم احداث شده است. این خیلی خطرناک است. بعد از کودتای ۳۲ لاله زاری که در آن تئاترهای متعدد اجرا می‌شد، فقط به رقص و آواز و امثال آن اختصاص یافت و من به چشم دیدم هنرپیشه تئاتری که روزی برای خود برویایی داشت، چگونه فروپاشید. به نظر، اینکه هر گوشه‌ای سالن تئاتری تأسیس شود همه دنبال الکی خندانن مخاطب باشند، نوعی به بیراهه‌بردن مخاطب است. هنرمند هم در برابر مردم مسئولیتی دارد و باید متوجه آن باشد.» □

رضا گشتاسب، هنرمند یاسوجی تئاتر: «تئاتر باید بتواند مسیر درست مناسبات خودش با رفتار و مناسبات اجتماعی را پیدا کند. یکی از این ابزار که در کنار طرح مسأله و بیان‌گری آن مهم است، امکان گفت‌وگوست. اگر تئاتر بتواند لزوم گفت‌وگومحوری را به تماشاگر خودش آموزش بدهد، بسیاری از مشکلات پیش‌روی جامعه از پیچیده‌تر شدن بی‌مورد نجات پیدا می‌کنند. پرخاشگری جای خودش را به اندیشیدن می‌دهد. در گفت‌وگومی آموزش‌دهنده نباید یک سوپیه به قضاوت نشست. ما در مقام کنشگر چون خشم از کنش قبلی در وجود ما دارد شعله می‌کشد، تنها یک دلیل برای کنشگر مقابل متصور هستیم و خشم، اجازه بررسی مسیرهای دیگری را به ما نمی‌دهد. بنابراین دست به کنش می‌زنیم که کسی دیگر برای ما انتخاب کرده. انتخاب خود ما نیست. گفت‌وگو می‌تواند امکانات و راه‌های تازه را به ما نشان بدهد. آن وقت خشم‌مان را روی طبیعت با آتش زدن کوه نشان نمی‌دهیم. با داس به‌جان داشته‌های مان نمی‌افتیم.» □

احمد عبداللہی، ناپی، طراح و کاریکاتورپست: «کرونا باعث شد روزگار بدی برای ما به وجود آید و کارهای کوچک هم به یک آرزو تبدیل شود. وقتی روحیه آدم خوب نباشد، نمی‌تواند از کاری که می‌کند لذت ببرد. من هم در این مدت بیشتر در خانه بودم و به مرتب کردن کتاب‌ها و مجلات خود پرداختم. با توجه به اینکه کاریکاتورهای من ورزشی هستند، در این مدت چند طرح درباره ارتباط ورزش و کرونا کشیدم. در یکی از این کارها طرفداران استقلال و سپرسولیس را در حال کری خواندن با یکدیگر نشان دادم. در حالی که کرونا هم در حال خودنمایی است. در یک طرح دیگر ویروس کرونا را در حال میج‌انداختن با مسابقات ورزشی دنیا می‌بینیم و در طرح دیگر نیز مسأله فاصله‌دهی و دوری ورزشکاران در زمین فوتبال را سوژه کارم قرار دادم.» □

تعطیلی ادامه‌دار تئاتر شهروند

دبیر شورای سیاست‌گذاری تماشاخانه ایرانشهر اعلام کرد به دلیل تمایل نداشتن گروه‌های تئاتری به اجرای آثارشان در شرایط فعلی، تعطیلی این تماشاخانه تئاتری حداقل دو ماه دیگر ادامه خواهد داشت. حسین مسافرانستانه، درباره وضع از سرگیری فعالیت این مجموعه و اجراهای مدنظر تئاتری در دوران پساکرونا بی‌تئاتر، به مهر گفت: «وقتی اطلاع‌یه وزارت ارشاد درباره چگونگی از سرگیری فعالیت‌های مکان‌های فرهنگی و هنری از جمله تئاتر منتشر شد، با گروه‌هایی که در جدول اجرایی سالن‌های تماشاخانه قرار داشتند، برای اجرای آثارشان تماس گرفتیم، ولی هیچ‌کدام تمایلی به اجرا نداشتند. همه گروه‌هایی که در جدول نوبت اجراهای تماشاخانه ایرانشهر بودند، خواستار تعویق چندماهه نوبت اجرای‌شان شدند و این درحالی است که در نوبت‌های بعدی اجراهای مجموعه، گروه‌های دیگری هم از قیل حضور داشته‌اند.»

مسافرانستانه با بیان اینکه به گروه‌ها حق می‌دهیم با شرایط فعلی و با توجه به اینکه به لحاظ اقتصادی متضرر می‌شوند تمایلی به اجرای آثارشان نداشته باشند، تصریح کرد: «این شرایط در صورتی تغییر می‌کند که اولویت شورای سیاست‌گذاری برای اجراهای مجموعه تغییر کند و راه برای هرکاری که آماده است و در جدول اجراهای سال جاری تماشاخانه نبوده، وارد جدول اجراهای شود. البته بعدی می‌دانم شورا چنین تصمیمی را اتخاذ کند.» □

باشگاه خبرنگاران جوان □

بازگشایی سینماها؛ تردیدها و ابهامات

خبرگزاری‌ها می‌گویند حداقل در روزهای اول چندان استقبال از بازگشایی سینماها نشده و شاهد این مدعا نیز سالن‌های خالی و سینماهای هنوز تعطیلی است که به چشم می‌آیند

هالیوود نیز کاسه چه کنم دست گرفته که اگر فیلم جدید نولان نتواند پای تماشاگران را به سالن‌های سینما باز کند، چه کار دیگری از دست هالیوود برای نجات صنعت سینما برمی‌آید.

□ □ □

روز گذشته هالیوود رپورتر در گزارشی عنوان کرد که اگرچه در جریان بازگشایی سینماهای آمریکا از ۵۴۰۰ سالن سینمای فعال در این کشور حدود ۱۱۰۰ سالن به نمایش فیلم روی آورده‌اند، اما در مروری کلی بر فروش این فیلم‌ها اولین موضوعی که به چشم می‌خورد این است که فروش ۳۰۰ دراپوین سینمای فعال در آمریکا بسیار بیشتر از ۱۱۰۰ سالن سینمای معمولی است. و این بیشتر و بهتر از هر چیزی این نکته را اثبات می‌کند که هراس از کرونا و سالن‌های بسته هنوز دست از سر مردم برنداشته و حتی اگر مردم خسته از ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های کرونا بدون ماسک و دستکش به خیابان‌ها بریزند و به بهانه مرگ جورج فلویید به ترامپ فحش دهند، اما همان‌ها وقتی پای سینما رفتن و فیلم دیدن در فضایی بسته پیش می‌آید، دست و دل‌شان می‌لرزد و نمی‌توانند خودشان را راضی به این کار کنند.

در گزارش هالیوود رپورتر به موضوع دیگری نیز اشاره شده بود که آن نیز نشان از مشکلات مشابه هالیوود با سینمای ما دارد- که چیزی نیست مگر نبود فیلم‌های مناسب برای نمایش در این روزها. به عبارت بهتر، نویسنده هالیوود رپورتر نوشته بود که در بازگشایی سینماها، تاکنون فیلم‌های قدیمی به داد سینماهای آمریکا رسیده‌اند- که این امر به‌خصوص در دراپوین سینماها آشکارتر بوده است.

در گزارش هالیوود رپورتر همچنین آمده بود که سینماهای آمریکا در روزهای بازگشایی اقدام به نمایش فیلم‌های قدیمی مانند «پارک ژوراسیک»، «آرواره‌ها» و «ای‌تی» کرده‌اند. براساس این گزارش «پارک ژوراسیک» ساخته استیون اسپیلبرگ در هفته گذشته در سینماهای آمریکا دوباره اکران شد و توانست فروشی بیش از ۵۱۷ هزار دلار در ۲۳۰ سالن آمریکایی داشته باشد. در کنار این فیلم، اثر دیگر این فیلمساز «آرواره‌ها» نیز در ۱۸۷ سالن روی پرده رفت و ۵۱۶ هزار دلار فروش داشت. این دو فیلم در روزهای بازگشایی رتبه‌های اول و دوم فروش را تصاحب کردند و جایگاه سوم و چهارم نیز به فیلم‌های «مرد نامرئی» و «آتور جهانی تروا» رسید که به ترتیب ۳۸۳ و ۲۷۵ هزار دلار فروختند. نکته جالب گزارش اینکه در کنار این فیلم‌ها، فیلم ای‌تی نیز به نمایش درآمد تا سومین فیلم اسپیلبرگ باشد که تنور سینماهای آمریکا را در روزهای بازگشایی گرم کند. «ای‌تی» توانسته بیش از ۱۲۶ هزار دلار در ۱۰۰ سالن سینما بفروشد.

روز گذشته دیگر رسانه‌های غربی نیز به بازگشایی سینماها پرداخته و برخی گفته بودند در آمریکا سینماهایی که اقدام به بازگشایی کرده‌اند، درحال افزایش است. با این حال، اغلب رسانه‌ها به این موضوع نیز اشاره کرده بودند که مشکل اصلی سینماها در این روزها نبود فیلم‌های جدید برای اکران است؛ تا جایی که بیشتر سالن‌ها اقدام به نمایش فیلم‌های سینمایی قدیمی کرده‌اند. این امر به این دلیل است که استودیوها عنوان داشته‌اند که پیش از اکران فیلم «عقیده» آخرین ساخته نولان دیگر فیلم‌هایشان را به نمایش نخواهند گذاشت. در واقع تمام استودیوها منتظرند موفقیت یا شکست این فیلم تکلیف اکران دیگر فیلم‌هایشان را مشخص کند.

□ □ □

محمدحسین فرح‌بخش، تهیه‌کننده سینما عقیده دارد که «هنوز برای سخن‌گفتن از موفقیت یا شکست بازگشایی سینماها زود است». او که در هفته‌های اخیر با تمام توان به دنبال بازگشایی سینماها بوده، در این زمینه به «شهروند» می‌گوید که رسانه‌ها باید با درک اولویت این روزهای سینما جامعه سینمایی را در بازگشایی سینماها حمایت کنند: «مهم نیست کدام فیلم بفروشی می‌شود. تنها چیزی که مهم است، این است که این اتفاق باید بیفتد و سینماها باز شوند، چون در این شرایط خاص بازگشایی سالن‌های سینما می‌تواند شادی و انگیزه را به جامعه بدهد و این در اوضاع حال حاضر کشور اهمیت زیادی دارد.» □

شهروند | در شرایطی که در تمام روزهای منتهی به اول تیر- و بعد هم تأخیر سه‌روزه در اکران فیلم‌های جدید، رسانه‌ها و تحلیلگران سینمایی پیش‌بینی می‌کردند که مخاطبان از بازگشایی سینماها استقبال نخواهند کرد. روز گذشته در اولین روز واقعی بازگشایی خبرگزاری‌های نزدیک به سازمان سینمایی یک صدا خبر از استقبال مردم از اکران «شنای پروانه» و «خوب، بد، جلف» دادند و نوشتند که پیش‌فروش بلیت‌های این دو فیلم و به‌خصوص «شنای پروانه» با استقبال مواجه شده و بخش قابل توجهی از سانس‌های پردیس‌های مهم زررو شده است. با اینکه عکس‌هایی که خبرگزاری‌ها از اولین روز بازگشایی سینماها منتشر کردند، حکایتی دیگر را روایت می‌کرد.

اما حتی در صورت استقبال از پیش‌فروش «شنای پروانه» آیا استقبال از چند سانس یک فیلم در چند پردیس به معنای موفقیت بازگشایی سینماها قلمداد می‌شود؟

□ □ □

از همان ابتدا هم معلوم بود که بازگشایی سینماها- درحالی که هراس از کرونا هنوز و همچنان در جامعه وجود دارد و خود بیماری نیز نه‌تنها ریشه‌کن نشده، بلکه دور دیگری از هجومش را شاهد هستیم- پروژه ساده‌ای نیست و موفقیت این طرح به‌اما و اگرهای بسیاری بستگی دارد- که همه‌شان نیز در اختیار مدیریت فرهنگی و مدیران سینمایی نیست و فاکتورهای زیادی در این امر مؤثرند. از این رو بود که دست‌اندرکاران سینمای ایران به اصرار و تأکید می‌گفتند که باید همه دست به دست هم دهند و این کار را عملی کنند.

جمال ساداتیان البته در اینکه آیا این اتفاق با استقبال مردم مواجه خواهد شد یا نه؛ تردیدهایش را با زبانی صریح رسانه‌ای کرده بود: «معلوم نیست مردم از این ماجرا استقبال خواهند کرد یا نه و در شرایط فعلی این قضیه کمی مبهم است. به هر حال در چنین مواردی میزان موفقیت طرح به فیلم‌هایی که قرار است اکران شوند نیز، بستگی دارد. ما فیلم‌هایی داریم که مردم حتی در شرایط عادی هم به تماشای آنها نمی‌نشینند، که اگر قرار باشد این فیلم‌ها برای موعد بازگشایی سینماها انتخاب شوند، از هم‌اکنون تکلیف روشن است».

سجاد نوروزی، مدیر سینما آزادی حتی گامی هم فراتر گذاشته و به دو مشکل مهم با به قول خودش دو ابهام بزرگ اشاره کرده بود: «که یکی اش میزان استقبال مردم است و دیگری فیلم مناسب. به این دلیل هم هست که ما تصمیم گرفته‌ایم بعد از بازگشایی سینماها یک هفته فعالیت کنیم تا ببینیم چه می‌شود».

و حالا شاهدیم با اینکه به باور بسیاری از کارشناسان و تحلیلگران سینمایی فیلم‌های درست و خوبی برای موعد بازگشایی انتخاب شده (بگذریم از کشمکش‌ها و تنش‌هایی که در آستانه اکران «شنای پروانه» و «خوب، بد، جلف» رخ داد و بحث‌های پدانه‌ای را در رسانه‌ها موجب شد) اما حداقل در روزهای اول چندان استقبال از بازگشایی سینماها نشده و شاهد این مدعا سالن‌های خالی و سینماهای هنوز تعطیلی است که به چشم می‌آیند.

□ □ □

ایسنا در دومین روز بازگشایی سینماها گزارشی در این مورد منتشر کرد، که اطلاعات زیر در آن به چشم می‌خورد: بیشتر سالن‌ها هنوز بسته‌اند و بلیت‌فروشی بقیه نیز به صورت محدود انجام شده است. سینما آزادی به‌عنوان یکی از پردیس‌های سینمایی پرمخاطب در روز اول بازگشایی فعالیت نداشت. بعضی دیگر از سینماها مثل آفریقا، قدس و استقلال هم بسته هستند، اما برخی دیگر مثل پردیس کورش تعداد معدودی بلیت فروخته‌اند. دو فیلم «شنای پروانه» و «خوب، بد، جلف» هم در دو روز اول بازگشایی روی پرده نیامده بودند تا مدیران بعضی از سینماها بگویند با یک یا دو فیلم که قبلاً هم مخاطب نداشتند، چرا باید سالن‌های خود را باز کنند؟

در حقیقت تصویری که رسانه‌ها از بازگشایی سینماها در دو سه روز اول ترسیم کرده‌اند، نشان از شکست کامل بازگشایی دارد. اما نکته اینجاست که این شکست تنها و تنها منحصر به ما نیست و سینماهای تمام دنیا با این مشکل درگیر هستند، کما اینکه اینک سینمای کشورهای دیگر نیز که فرهنگ سینما رفتن در آنها غنی‌تر و قدیمی‌تر از ماست، در این امر وامانده‌اند و خود